

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoría

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

XVI. Quantum studium Origenes in divinis Scripturis collocaverit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

ANTONINUS.

μονοκλι ἀνιβολέντθ, ἀόκνωσ τήν εἰς τὰς ἀ-
δελφείας ὠφέλειαν ποιείαδ.

lum hortante, ac tantum non supplicante ut fratrum utilitati impigrè ferviret.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ΄.

Πεὶ Ἡρακλᾶ.

CAPUT XV.

De Heracla.

Ὅτι ὡς ἑαυτὸν ἑώρα μὴ ἔπαρκέναι τῆ
τῶν θεῶν βαρυτέρα σχολῇ, τῆ τε δεξ-
τάσει κ' ἐρμηλείᾳ τῆ ἱερῶν γραμμάτων, καὶ
πρωτὲν τῆ τῶν περὶ τὸν θεὸν κατηχήσει, μὴ
ἀναπνεύσασιν συχωρέντων αὐτῶ. ἔτερον ἐφ'
ἑτέροις δεξ' ἑὸ κ' μέλει ἐσπείρας ἵππ' τὸ παρ'
αὐτῶ διδασκαλεῖον φοιτῶντων, διανείμασ τὰ
πλήθη, τὸν Ἡρακλᾶν τῶν γνωρίμων περὶ
θεῶν, ἐν τε τοῖς θεοῖς σωδαῖον, καὶ ἄλλως ὄντα
λογιώτατον ἀνδρα καὶ φιλοσοφίας οὐκ ἀμοι-
ρη, κοινωνὸν καὶ διση τῆς κατηχήσεως τῶ μὲν
τῶ πρώτῳ τῆ ἀπ' εὐχαιμῶν εἰσαγω-
γῆν ἵππ' ἐσπείρας αὐτῶ δὲ τὴν τῶν ἐν ἕξει φυ-
λάξας ἀχεράσιν.

Um autem animadverteret se nequaquam sufficere ad quietiorem rerum divinarum contemplationem, & ad sacræ Scripturæ scrutationem atque interpretationem, simulque ad institutionem eorum qui ad ipsum accedebant, per quos ne respirare quidem ipsi licebat, cum alii super alios a primo lucis exortu usque ad vesperam scholam ejus frequentarent: divisa omni auditorum multitudine, Heraclam ex familiaribus suis deligens, virum rerum divinarum studiosum, & alioqui doctissimum, nec expertem Philosophiæ, in docendi officio socium sibi atque administrum adjunxit. Et huic quidem institutionem eorum qui primis adhuc imbuerentur rudimentis mandavit: sibi verò perfectiores docendos reservavit.

Hereser
Niciph.
c. 11. l. 5.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ις΄.

Ὅτι Ὁριγίνῳ πεὶ τὰς θείας ἱεροδοκίμους γραφάς.

CAPUT XVI.

Quantum studium Origenes in divinis Scripturis collocaverit.

Τοσαύτη ἡ εἰσῆγεθ τῶ Ὁριγίνῳ τῶν
θεῶν λόγων ἀπικελευμένη δεξίτα-
σι, ὡς καὶ τῶν Ἑβραίων γλώττων ἐκμα-
θῆν. τὰς τε πᾶσιν τοῖς Ἑβραίοις ἐμφερεμέ-
νας πρωτότυπας αὐτοῖς Ἑβραίων σοιχείοις
γραφάς, κτήμα ἴδιον ποιήσασ. ἀνιχνεύ-
σάτε τὰς τῶν ἑτέρων πᾶσιν τὰς ἐβδομηκον-
τα τὰς ἱερὰς γραφάς ἡρμηνευκῶτων ἐκδό-
σας, καὶ πᾶσιν ἑτέρας πᾶσιν τὰς κατήμαξου-
μῶνας ἐρμηλείας ἐναλλατῆσας, τὴν Ἀκύ-
λε καὶ Συμμάχε καὶ Θεοδοτίωνθ ἐφθ-
ρέν ἄσ οὐκ οἶδ' ὅθεν ἐκ τινῶν μυθῶν τὸν
πάλαι λανθανέσας χρόνον ἀνιχνεύσας, εἰς
φῶσ περὶ γὰρ. ἐφ' ὧν διὰ τὴν ἀδηλόγη-
τα, πνθ' ἀρ' εἶεν οὐκ εἰδῶσ, αὐτὸ τῶτο μό-
νον ἐπεσημῆσασ, ὡς ἀρα τὴν μὲν ἐν ἕξει τῆ
περὶ ἀκτῶν Νικοπόλει. τὴν ἡ ἐν ἑτέρῳ τό-
πῳ τῶιδε. ἐν γὰρ μὴν τοῖς Ἑξαπλοῖς τῶν
Ψαλμῶν μὴ τὰς ἵππ' ἐσπείρας τέσσαρας ἐκ-
δόσεις, ἢ μόνον πέμπτην, ἀλλὰ καὶ ἕκτην
καὶ ἐβδομὴν πᾶσιν ἐρμηλείαν, ἐπὶ μιᾶς
αὐτῆς σεσημῆσται ὡς ἐν Γερικῶν εὐσημέ-
νης ἐν πῆθῳ κ' τὰς χρόνας Ἀντωνίνῳ τῶ
ἡδ' Ἐβραίου. ταύτας ἡ ἀπάσας ἵππ' ταυτῶν

Tantum porrò curam ac diligentiam in divinis Scripturis pericrutandis adhibebat Origenes, ut Hebraicam etiam linguam didicerit, & authenticos Scripturarum libros Hebraicis scriptis literis, qui apud Judæos habentur, sibi comparaverit: aliorum quoque qui præter septuaginta Interpretes sacras Scripturas interpretati sunt, editiones pervestigaverit: nonnullas denique interpretationes à tritis illis & vulgatis Aquilæ scilicet ac Symmachi & Theodotionis diversas repererit. Quas quidem ille ex nefcio quibus crutas angulis in quibus jamdudum delituerant, primus in lucem produxit. Et cum obscurum incompertumque haberet cujusnam essent auctoris, hoc solum de ipsis adnotavit, alteram quidem à se repertam fuisse Nicopoli juxta Actium: alteram verò in alio quodam loco. Quinetiam in Hexaplis Psalmorum exemplaribus, post insignes illas quatuor editiones cum non quintam modò sed etiam sextam ac septimam apponeret versionem, rursus in principio unius notavit inventam illam fuisse Hierichunte in dolio, temporibus Antonini Caracallæ qui Severi filius fuit. Has igitur omnes interpretationes cum in unum

Vide Ni-
cephor.
ibid.

Ec

corpus collegisset, & per certa cola ac membra distinxisset, & sibi invicem è regione opposuisset, unà cum ipso Hebraico textu: Hexaplorum nobis exemplaria reliquit; postea verò editionem Aquilæ & Symmachi ac Theodotionis cum septuaginta Interpretum versione seorsum in tetralis digessit.

Α σωμαλαγών. διελών τε πρὸς κώλον. καὶ αὐτὸν πρὸς αὐτὸν ἀλλήλαις μὲν καὶ αὐτῆς τῆς Ἑξάπλων καὶ σημειώσεως, ἡ τῆς ἑβδομήκοντα Ἐξαπλῶν καὶ ἀνήγραφα κατὰ ἐλοπιεν. ἰδίως τῶν Ἀκρίων καὶ Συμμάχου καὶ Θεοδοτίωνος ἑνδοσὺν ἀμα τῆ τῆς ἑβδομήκοντα ἐν τοῖς τετραπλοῖς ὀπι κατὰ σκιδάσας.

CAPUT XVII.

De Symmacho Interprete.

Vide Nicéphor. c. 12, l. 5. **S**ciendum porro est Symmachum qui unus ex illis Interpretibus fuit, Ebionæum fuisse. Est autem ebionæorum hæresis ita dicta, eorum qui Christum ex Josepho & Maria genitum, nudumq; hominem esse dicunt, & legem Judaïco more servandam esse contendunt, quemadmodum in superioribus libris retulimus. Extant certè etiamnum Commentarii Symmachi, in quibus adversus evangelium Matthæi acriter disputans, supradictam hæresim adstruere videtur. Atque hos Symmachi Commentarios unâ cum aliis sacræ Scripturæ interpretationibus ab eodem elaboratis, testatur Origenes se à Juliana quadam accepisse, ad quam ij libri successione jure pervenerant.

CAPUT XVIII.

De Ambrosio.

Vide Nicéphor. ibidem. **P**er idem tempus Ambrosius qui Valentini hæresim sectabatur, veritatis quam prædicabat Origenes virtute convictus, & quasi lumine quodam menti irradiante collustratus, ad rectæ fidei quæ in ecclesia prædicatur professionem transiit. Alii quoque complures eruditi homines pervulgato ubique Origenis nomine illecti, ad eum confluebant, periculum de ejus viri in sacris literis peritia facturi. Innumeri præterea hæretici, nec pauci ex illustribus Philosophis, studiosè eum auscultabant: & præter rerum divinarum scientiam, græcicæ quoque Philosophiæ præcepta quasi discipuli ex illo percipiebant. Quoscunque enim ex discipulis solertia & acumine ingenii præditos animadvertent, eos in Philosophiam introducebat, Geometriam illis tradens & Arithmeticam aliasq; prævias disciplinas: inde ad varias Philosophorum sectas eos perducens, & libros à

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ΄.

Περὶ Συμμάχου Ἑρμηνεύου.

Tὼν γε μὲν ἐρμηνευτῶν αὐτῶν δὴ τῶν τῶν ἰσέων, Ἐβιωναῖον τὸν Σύμμαχον γινόμενα. αἵρεσις δ' ἐστὶν ἡ τῶν Ἐβιωναίων ἐστὶν καλεμένη, τῶν τὸν Χριστὸν εἶναι Ἰωσήφ καὶ Μαρίας γεγενῆσθαι φασκόντων. ψιλὸν τε ἀνθρώπον ὑπειληφότων αὐτὸν, καὶ τὸν νόμον ἔχοντα Ἰουδαϊκῶτερον φυλάττειν ἀπαρχαὶ ὁμοιωμένως περὶ καὶ ἐκ τῆς αἰσθητικῆς ἐκγονῆς καὶ ὑπομνήματα ἃ τὰ Σύμμαχος εἰσέπνυεν φησὶν. ἐν οἷς δοκεῖ πρὸς τὸν Ματθαῖον ἀποκρίσασθαι τὸ Ἐυαγγέλιον, τῶν δεδηλωμένων αἵρεσιν κρατῶν. ταῦτα δ' ὁ Δεξιχῆς μὲν ἄλλων εἰς τὰς γραφὰς ἐρμηνευτῶν ἔχει Συμμάχου, σημαίνει πρὸς Ἰουδαίους πρὸς εἰρηφασίαν ἢ καὶ φησὶ παρ' αὐτῶν Συμμάχου τὰς βίβλους διαδέξασθαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ΄.

Περὶ Ἀμβροσίου.

Eν τῇ καὶ Ἀμβροσίου τὰ τῆς Οὐλεντίνου Φεργωνίου αἵρεσεως, πρὸς τῆς ὁμοιωτικῆς πρὸς εἰρηφασίαν ἀληθείας ἐκλεχθεῖς καὶ ὡς ἀνὴρ ὑπὸ φωτός καταναγαγείας τῆς διάνοιαν, τῶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὁρθοδοξίας πρὸςθεταὶ λόγῳ καὶ ἄλλοι ἃ πλείων ἀπὸ παιδείας, τῆς πρὸ τὸν Δεξιχῆς ἐκλεχθεῖς πάντα ἄσπευκτο βουλή, ἡσπασίως αὐτὸν, πείραν τῆς ἐν τοῖς ἱεραῖς λειτουργίαις ἰκανότητος τῶν ἀνδρῶν ἡλιθίων καὶ ἐκείνοι τε τῶν ἀίρετικῶν, φιλοσόφων τε τῶν μάλιστα ἐπιφανῶν οὐκ ὀλίγοι, διὰ πρὸς αὐτῶν πρὸς εἰρηφασίαν, μονοεχί πρὸς τοῖς θεοῖς καὶ τὰ τῆς ἐξωθεν φιλοσοφίας πρὸς αὐτὸν παιδιδόμοι. εἰσηγγέ τε γὰρ ὅσας ἐπιφάνειας ἔχοντας ἔωρα καὶ ὅτι τὰ φιλόσοφα μαθηματὰ Γεωμετρίαν καὶ Ἀριθμητικῆν, καὶ τὰ ἄλλα πρὸς παιδείαν πρὸς εἰρηφασίαν εἰς τε τὰς αἵρεσεις τὰς πρὸς τοῖς φιλοσοφίαις.